

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Martin Jegr

Název práce: Česko-německé soužití v Ústí nad Labem v letech 1918-1938

Oponent práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Téma a cíl práce: Tématem bakalářské práce je soužití různých etnik v letech 1918-1938 v pohraničním městě Ústí nad Labem. Práce mapuje základní milníky soužití Čechů, sudetských Němců a také Židů v průmyslovém městě severních Čech. Na příkladu memoárové literatury čtyř autorů práce rekonstruuje nejen rozdíly ve vnímání tehdejší situace, ale i styčné body, ve kterých se soužití těchto etnik jeví jako bezproblémové. Práce analyzuje a porovnává vzpomínky obyvatel a nastiňuje tak i význam kolektivní a rodinné paměti pro pochopení situace v meziválečných Sudetech.

Zaměření práce: Ústí nad Labem, sudetští Němci, memoáry, rodinná paměť, česko-německé soužití.

Jazyková a stylistická úroveň práce: Práce je psaná kultivovaným a jasným jazykem. Díky dobré jazykové a stylistické úrovni je text velmi dobře srozumitelný, představení hlavních argumentačních linií je logické a zřejmé. Pouze místy do textu vstupují obraty hovorové češtiny, které výsledný obraz lehce kazí.

Rozsah práce: Plně odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, celkový rozsah práce je 53 stran.

Použitá literatura: Jednou z předností práce je kvalita a rozsah použitých zdrojů. Závěrečný seznam literatury odkazuje na přibližně 35 položek odborné literatury včetně řady prací v německém jazyce. V použitých zdrojích je vhodně propojena antropologická, historická a memoárová literatura.

Formální stránka práce: Drobné formální nepřesnosti představují patrně největší slabinu práce. Místy se objevuje odlišné formátování odstavce (zarovnání doprava, místo do bloku, také by bylo šťastnější nekládat bodové mezery mezi odstavce), v poznámkách pod čarou se místy objevuje odlišný typ písma a odlišné odsazení, na jednom místě textu je část menší velikostí písma.

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Předkládaná bakalářská práce představuje dobře zpracovaný a soudržný text pojednávající o důležitém tématu konstruování české a německé etnicity v českém pohraničí v meziválečné době. Nejvýraznější ocenění si zaslouží tematické rozvržení a funkční struktura práce. Text má jasně definovaný cíl a specifikované výzkumné otázky, které směřují především k analýze konstruování etnické identity jednotlivých skupin obyvatelstva Ústí nad Labem ve 20. a 30. letech 20. století. Velmi dobrá je především teoretická část práce (2. kapitola), která se zřejmým autorovým porozuměním představuje základní východiska práce v teorii etnicity a práci s pamětí v sociálních vědách. Autor velmi vhodně propojuje teoretický rámec s aplikací na konkrétní podmínky českého pohraničí. Teoretická část tedy není pouhým „přílepkem“ ke zbytku textu, ale má v něm své funkční místo. Důležité je také upozornění na limity práce s memoárovou literaturou uvedené ve zmiňované kapitole.

Zdařilý je i historický exkurz ve 3. kapitole. Zde pozitivně hodnotím především promyšlený a účelný výběr představovaných historických faktů. Oproti řadě ostatních bakalářských prací autor neodchází od tématu, nevěnuje se otázkám, které s jeho textem souvisí pouze vzdáleně, ani se nevěnuje nepodstatným detailům. Pouze v stručném a opodstatněném shrnutí představuje celkový kontext česko-německého soužití v meziválečné době, aby se poté věnoval přímo historii Ústí nad Labem.

Čtvrtá kapitola tvoří jádro práce. Je věnována představení jednotlivých autorů memoárové literatury a pak analýze jednotlivých témat, jimiž se daní autoři věnují (česko-německé vztahy, vztah k městu, rodinný život, škola, umění a sport). Tato část má opět dobře promyšlenou a funkční strukturu, nezabředává do detailů a srozumitelnou formou představuje město pohledem lidí, kteří v něm v meziválečné době žili.

Přesto, z hlediska obsahu, ukazuje čtvrtá kapitola na jisté slabiny zvoleného postupu. Ty nejsou ani tolik dány na straně autora, který postupuje metodicky a s dostatečným teoretickým ukotvením, ale spíše zpracovávaným materiálem. V podstatě všichni zkoumaní autoři se narodili na počátku dvacátých let. Ve zkoumaném období tedy prožívali své dětství a mládí. Ústí nad Labem v jejich vzpomínkách tak působí až příliš idylicky, největší pozornost je věnována kulturním, vzdělávacím a sportovním činnostem, na což autor opakovaně v textu upozorňuje. Proto tak není a nemůže být věnováno příliš pozornosti vnitřnímu i zahraničnímu politickému dění a hospodářskému vývoji (velká hospodářská krize) a ostatně ani problematice etnicity. Dané otázky patrně nešlo na

základě zkoumaných textů pojednat. Přesto by mohl autor zaujmout ke vzpomínkám pamětníků kritičtější odstup.

Výsledné hodnocení: Bakalářská práce vhodně propojuje teoretický rámec daného tématu s praktickou aplikací na situaci česko-německého soužití v Ústí nad Labem. Text je zpracován kvalitním způsobem při zachování všech nutných standardů akademické práce.

Otázky oponenta práce:

- Bylo by při výzkumu daného období možné využít jiné prameny (i memoárové povahy), které by vyvážily jistou jednostrannost zkoumaného materiálu?
- Promítala se do vzpomínek autorů paměti výrazněji otázka velké hospodářské krize?
- Bylo by možné při zpracovávání tohoto tématu hlouběji využít konceptu transkulturní komunikace? Jakým způsobem?

Datum: 13. 1. 2021

Mgr. Petr Macek, Ph.D.